

A photograph of a hospital emergency room. In the foreground, a patient is lying on a blue stretcher, being attended to by medical staff. One staff member is wearing a white t-shirt and white gloves. In the background, another staff member in a red and black uniform is working near a yellow ambulance. The room has tiled walls and a window. The text is overlaid on the image.

PSYCHOSOCIÁLNÍ INTERVENCE VE ZDRAVOTNICTVÍ

PhDr. Lukáš Humpl

**Mgr. Marie Marková, PhD.
Hana Vraspírová**

OBSAH PREZENTACE

- **System psychosociální intervenční služby ve zdravotnictví**
= „péče dovnitř“
- **První psychická pomoc a její užití ve zdravotnictví**
= „péče ven“

SPIS V ROCE 2012

- SYSTÉM PSYCHOSOCIÁLNÍ PODPORY ZDRAVOTNÍKŮM ČR

ASOCIACE ZDRAVOTNICKÝCH ZÁCHRANNÝCH SLUŽEB
ČESKÉ REPUBLIKY

ZDRAVOTNÍCI O SEBE POTŘEBUJÍ PEČOVAT

**Zaslouží si podporu, když prožili
profesně náročnou, či tragickou událostí?**

SYSTÉM PÉČE „O DUŠI“ VE ZDRAVOTNICTVÍ

- První úvahy (2002)
  - Výcvik odborníků
  - První zkušenosti
  - Zapojení MZ ČR (2009)
  - Rozvoj v krajích ČR
-
- SPIS oficiální – podzim 2010

www.spiscr.info

K ČEMU SLOUŽÍ

- Má především preventivní charakter
- Pomáhá vytvořit odolnost vůči psychické zátěži
- Pomáhá pochopit vlastní reakce
- Normalizuje stresovou reakci
- Vede k obnovení normální úrovně fungování jedince
- Učí vhodné způsoby adaptace na stres a psychickou zátěž

SOUČASNÝ STAV

- **Záchranné služby**
SPIS zaveden/zavádí se
na většině ZZS v ČR
- **Zdravotnická zařízení**
FN HK
FN Olomouc
FN Ostrava

... další se zapojují

KDY BÝVÁ POTŘEBNÁ

- Událost s úmrtím dítěte
- Napadení zdravotníka
- Smrt/zranění kolegy
- Nehoda sanitky

Ale také

- Psychické obtíže
- Profesní pochybení
- Tragické úmrtí v rodině
- Déledobější profesní obtíže...

PÉČE PO UDÁLOSTI

Používané metody

- Individuální
- Skupinové
- dle okolností
- různý odstup

- **Diskuse**
- **Proces**
- **Podpora**
- **Setkání**
- **Vzdělávání**

- **Farmakoterapie**
- **Psychoterapie**
- **Psychiatrická léčba**

KDO SPIS POSKYTUJE

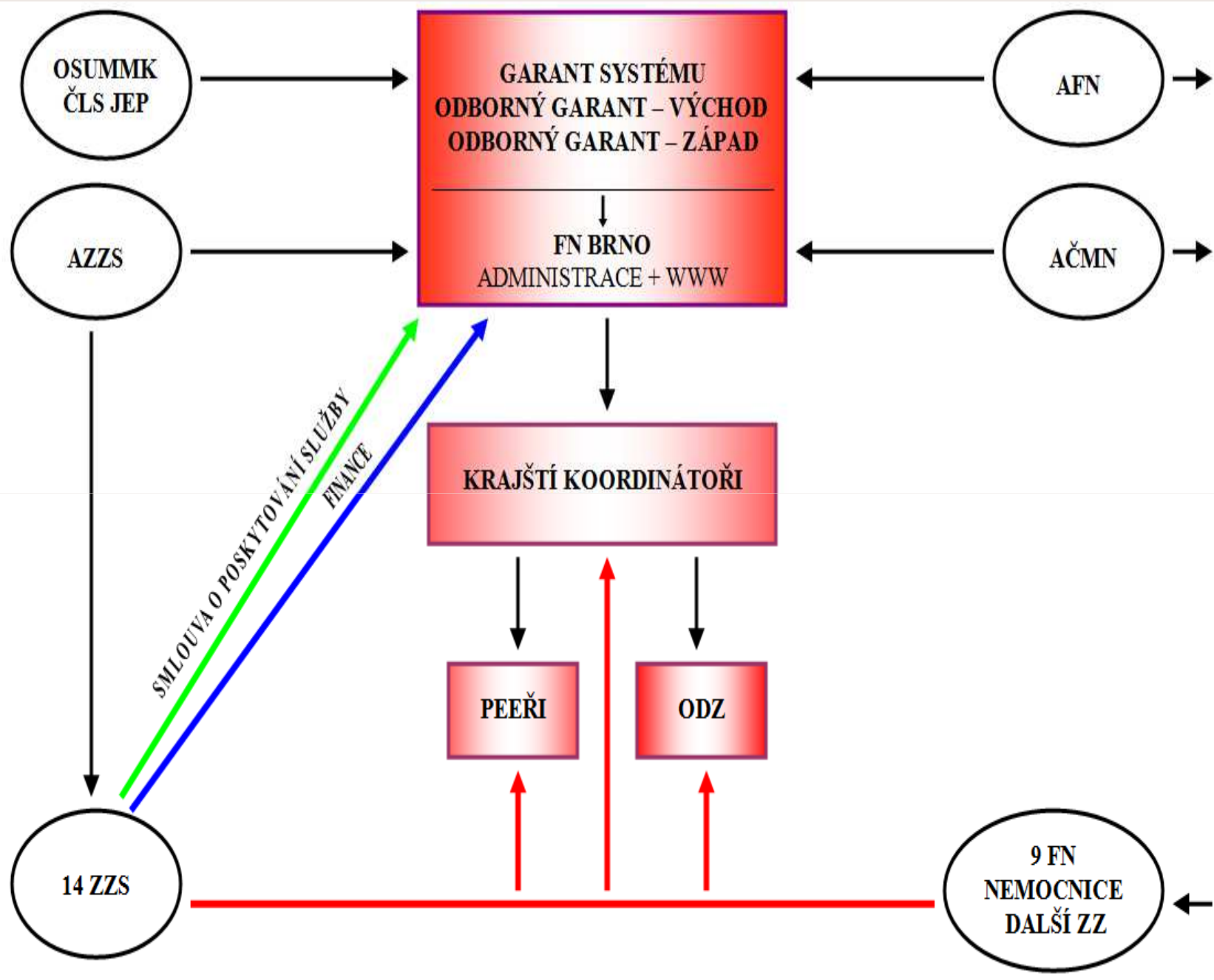
- **Peřeři – základní a nejdůležitější rovina**
  - důvěra
  - prostorová blízkost,
  - orientace v organizaci
- **Vyškolený psycholog**
- **Koordinátor**
- **Odborný garant**

GARANCE, VZDĚLÁVÁNÍ

- **Garance do dubna 2012 – MZ**
od 1.4. nyní AZZS ČR
- **Administrativa FN Brno (MEKA)**
- **Výkon – týmy v jednotlivých krajích ČR**
- **Vzdělávání poskytovatelů – NCO Brno**

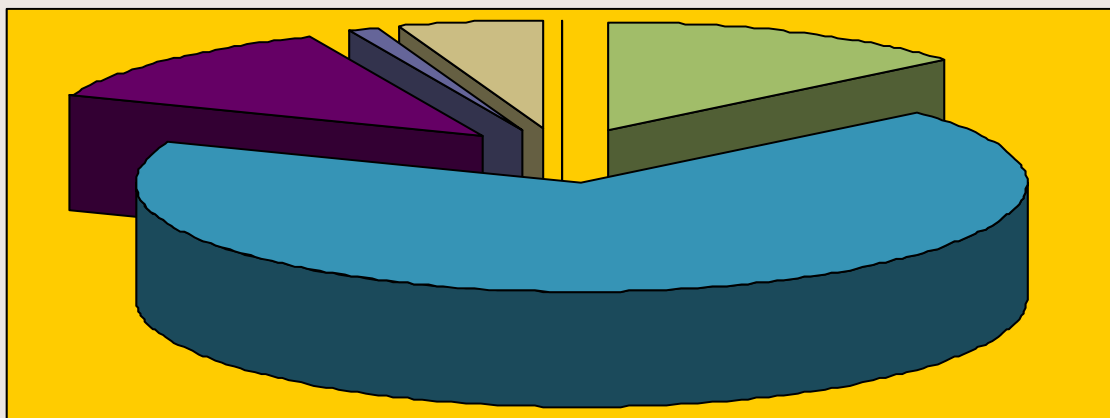

INTERVENCE - 2012

- Proběhlo **138 intervencí**
- Pět skupinových setkání s týmem
- Ostatní - individuální kontakty
- Celkem ošetřeno **199 zdravotníků.**
(150 v roce 2011)

UŽIVATELÉ DLE PROFESE

	Lékaři - 23
	SZP - 92
	ZOS - 22
	Sanitáři - 22
	Řidiči ZZS - 26
	Ostatní - 14

DALŠÍ ČINNOST SPIS

- Preventivní činnost, semináře, přednášky
- Účast na odborných konferencích
- Workshopy v rámci kongresů UM
- Zapojení do Rallye Rejvíz od roku 2010
- Konference SPIS

KARTIČKA SPIS

Psychosociální podpora zdravotníkům

Nabízíme tyto podoby péče:

- skupinovou podporu týmu po zásahu
- individuální podporu po náročném zásahu či dlouhodobé zátěži
- k dispozici jsou vyškolení profesní kolegové (peči) a kliničtí psychologové

Základní pravidla:

- účast je dobrovolná
- nekritizujeme
- nehodnotíme
- zachováváme důvěrnost a anonymitu

S náročnou profesní zkušeností nemusíte zůstat sami

Další informace naleznete na:

www.spiscr.info

Kontakt na krajského koordinátora:

Kontakt na peera:

PRVNÍ PSYCHICKÁ POMOC VE ZDRAVOTNICTVÍ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

POTŘEBA PÉČE

- **Tělesná zranění**
Záchrana života
Léčba

- **Zranění duševní**
Potřeby psychické
sociální
duchovní

KDO MŮŽE BÝT ZASAŽEN?

- **Přímí účastníci události
(zranění i nezranění, svědkové)**
- **Pozůstalí, rodiny obětí**
- **Laici poskytující pomoc**
- **Zasahující profesionálové**
- **Místní obyvatelstvo**

ZŘEJMÁ POTŘEBA

Zdaleka ne jen
mimořádné události

Mnohem častěji
„malá neštěstí“

PRVNÍ PSYCHICKÁ POMOC

- Zajištění fyzického bezpečí
- Provázení situací
- Umožnění ventilace emocí
- Kotvení v prostoru a čase
- Emoční podpora
- Doprovod k zemřelému
- Zajištění informací
- Základní tělesné potřeby

KDY NEJČASTĚJI

- Úmrtí nebo vážná traumata u dětí
- Náhle propuknuvší nemoc
- Smrt mladého člověka
- Přítomnost u neštěstí
- Suicidium blízkého
- Opakované ztráty
- Dopravní nehody
- ...

KDO MŮŽE POSKYTNOUT

- **V rámci PPP není nezbytný psycholog**
- **Vyškolенý zdravotník – intervent**
  - **orientován v problematice**
  - **dovednost poskytnout podporu**
  - **v rámci pracoviště časově dostupný**
  - **přirozený na místě události/nemocnici**

POTŘEBA ZASAŽENÉHO

**Bývá velmi různá,
nutno respektovat aktuální potřebu**

OKAMŽITÝ PŘÍNOS

- Tým se plně věnuje pacientovi
- Nepsychiatrízujeme zasažené
- Respekt k potřebám pozůstalých
- Možnost důstojného rozloučení
- Přirozený průběh události
- Dění je pod vlastní kontrolou

DÉLEDOBĚJŠÍ PŘÍNOS

- Snižuje se riziko následných psychických či psychosomatických obtíží
- Nebývá nutná lékařská péče z důvodu psychického zhroucení
- Startují se mechanismy vyrovnání/truchlení

PRVNÍ ORGANIZACE

ZZS MSK

FN OSTRAVA

INTERVENČNÍ SLUŽBA ZZS MSK

- **V praktické činnosti od září 2011**
- **Tým patnácti záchranářů ZZS MSK**
- **V každém ÚO minimálně jeden**
- **Absolventi 48 hodinového výcviku**
- **Cca polovina zároveň peery**
- **Aktivace prostřednictvím KZOS**
- **Dle uvážení a potřeby posádky na místě**

INTERVENČNÍ TÝM - 2012

- V rámci činnosti ZZS MSK proběhlo 32 zásahů, 90 intervenovaných.

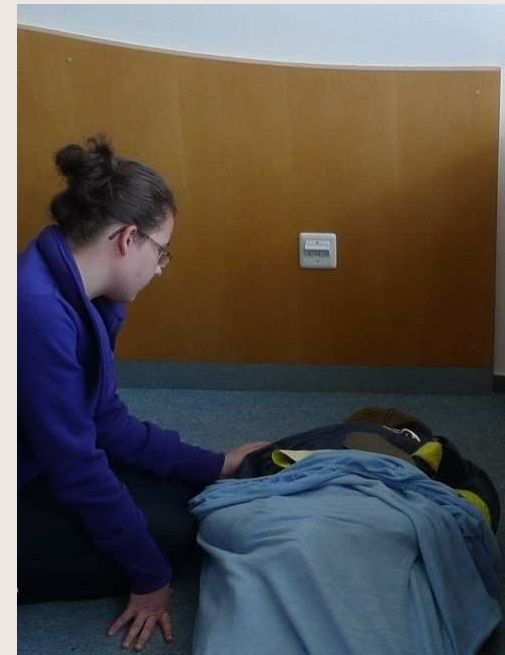
- DN s úmrtími
- úmrtí dětí
- vražda dítěte
- rukojmí v ZŠ
- suicidia...

Další intervence proběhly v rámci posádky.

INTERVENČNÍ TÝM FN OSTRAVA

- Vycvičen v listopadu 2012
- Skupina NZP fakultní nemocnice
- Zdravotníci UP, ARO, PC, dětské kliniky...

- Dosud sedm intervencí
  - těžké polytrauma dítěte
  - matka popáleného dítěte
  - úmrtí dvojčátka...

PROBLÉM VZDĚLÁVÁNÍ

- **Potřeba vzdělání v problematice**
- **K dispozici výcviky v KI, komunikaci...**
- **Vesměs obecně zaměřené**
- **Nutno ale připravit konkrétní skupiny**
- **Ukazuje se potřeba specifické přípravy „šité na míru“**

VZDĚLÁVÁNÍ INTERVENTŮ

- Pokrýt témata reálně řešené situace
- Sdělovat dosavadní zkušenosti
- Nutno připravovat prakticky
- Nabídnout vedení týmu
- Zvážit výběr zájemců
- Pracovat s realitou

PILOTNÍ PROJEKT NCO NZO

- V rámci Operačního programu „Vzdělávání pro konkurenceschopnost“
- Realizace 2012-2014
- Zařazen do systému celoživotního vzdělávání
- Výcvik od března 2013

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

PODOBA A URČENÍ VÝCVIKU

- **Zdravotníci v rámci JMK – ZZS a FN**
- **Počet účastníků cca 35**
- **Výcvik ve třech modulech – 90 hodin**
- **Výuka v učebnách i terénu**
- **Ukončení kolokviem**

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

DĚKUJI ZA POZORNOST

